

Kontrolní hlášení DPH a další novinky roku 2016

V této informaci upozorňujeme na náležitosti **kontrolního hlášení**, které bude muset od 1.1.2016 podávat každý plátc DPH, a které daňová správa zveřejnila minulý týden.

Kontrolní hlášení je již (s účinností od 1.1.2016) součástí zákona o DPH a související nárůst administrativy se tak stane smutnou součástí účetní praxe. Další administrativní povinnosti pravděpodobně přinese **zákon o prokazování původu majetku**, který vláda schválila 18.5.2015 a v nejbližší době jej začne projednávat Poslanecká sněmovna. Tato informace komentuje některé novinky obsažené v návrhu zákona o prokazování původu majetku a dále komentuje návrh zákona o **elektronické evidenci tržeb**, který však bude vláda pravděpodobně schvalovat až v červnu.

Schválené či připravované změny Vás zřejmě příliš nepotěší, tak jsme zařadili také stručný komentář nového **rozsudku Nejvyššího správního soudu k souběhu funkcí**, který potvrdil, že neplatnost pracovněprávních poměrů z důvodu souběhu funkcí s výkonem funkce statutárních orgánů je záležitostí soukromého práva a nelze jej přenášet do roviny práva veřejného.

Kontrolní hlášení DPH

Počínaje obdobím od 1.1.2016 budou všichni plátc podávat kontrolní hlášení (§ 101c a násl. zákona o DPH ve znění účinném od 1.1.2016). Kontrolní hlášení se bude podávat výhradně elektronicky (z toho důvodu budou muset podávat příznání k DPH elektronicky i ti plátc, kteří jej dosud mohou podávat písemně), a to podle délky zdaňovacího období DPH (měsíční plátc měsíčně, čtvrtletní čtvrtletně). Tato úprava je již od konce loňského roku součástí zákona o DPH (s účinností od 1.1.2016), praktickou otázkou je však obsah kontrolního hlášení, který je v pravomoci daňové správy, a právě minulý týden daňová správa tento obsah zveřejnila.

Informace daňové správy ke kontrolnímu hlášení naleznete [zde](#).

Kontrolní hlášení bude mít část A a část B v této struktuře:

- **část A - plnění, u kterých je plátc povinen přiznat daň a uskutečněná plnění v režimu přenesení daňové povinnosti:**
 - A.1 uskutečněná plnění v režimu přenesení daňové povinnosti (výpis dle § 92a se již nebude podávat) – jde o plnění uváděná na řádku 25 příznání
 - A.2 – pořízení zboží z JČS, přijetí služby z JČS, pořízení nového dopravního prostředku
 - A.3 – zvláštní režim pro investiční zlato
 - A.4 - uskutečněná plnění v ČR s DPH na výstupu nad 10 tis. Kč
 - A.5 - uskutečněná plnění v ČR s DPH na výstupu do 10 tis. Kč a bez daňového dokladu (souhrnně)
- **část B pro odpočet daně** (v návaznosti na uplatnění odpočtu v daňovém příznání, nikoli dle data uskutečnění zdanitelného plnění):
 - B.1 přijatá plnění v režimu přenesení daňové povinnosti (výpis dle § 92a se již nebude podávat) – uváděná na řádcích 43 a 44 příznání (odpočet z A.2 se již znovu vykazovat nebude)
 - B.2 – „klasický“ odpočet „českých“ plnění z řádků 40 a 41 (doklady nad 10 tis. Kč)
 - B.3 – „klasický“ odpočet „českých“ plnění z řádků 40 a 41 ze zjednodušených daňových dokladů (souhrnně)

Obdobně jako dnes u výpisu dle § 92a bude platit zásada jedno plnění = jeden řádek (kromě uskutečněných a přijatých plnění do 10 tis. Kč či bez dokladu). Uvádět se budou tyto údaje:

- DIČ odběratele či dodavatele, VAT dodavatele
- evidenční číslo daňového dokladu
- datum uskutečnění plnění či povinnosti přiznat daň
- základ daně a daň (v členění dle jednotlivých sazeb DPH)
- u plnění v režimu přenesení daňové povinnosti se budou nadále uvádět kódy jednotlivých druhů plnění

Příklad:

Přiznání k DPH za leden 2016 bude sestaveno na základě:

1) vystavených daňových dokladů (faktury s celkovou částkou včetně daně přes 10 tis. Kč)

Údaje z každého jednotlivého daňového dokladu bude nutno uvést do části A.4 kontrolního hlášení.

2) zjednodušených daňových dokladů (celková částka včetně daně do 10 tis. Kč)

Údaje se uvedou v části A.5 souhrnně (tedy bez evidenčního čísla dokladu, bez data uskutečnění atd.) v členění dle jednotlivých sazeb daně – samostatně souhrn základů daně a daň u plnění v sazbě 21 %, samostatně souhrn plnění v sazbě 15 % a samostatně souhrn plnění v sazbě 10 %.

3) přijatých daňových dokladů nad 10 tis. Kč včetně daně

Údaje z každého jednotlivého daňového dokladu bude nutno uvést do části B.2 kontrolního hlášení.

4) přijatých zjednodušených daňových dokladů do 10 tis. Kč včetně daně

Údaje se uvedou v části B.3 souhrnně (tedy bez evidenčního čísla dokladu, bez data uskutečnění atd.) v členění dle jednotlivých sazeb daně – samostatně souhrn základů daně a daň u plnění v sazbě 21 %, samostatně souhrn plnění v sazbě 15 % a samostatně souhrn plnění v sazbě 10 %.

5) poskytnutých plnění v režimu přenesení daňové povinnosti dle § 92a

Údaje z každého jednotlivého daňového dokladu bude nutno uvést do části A.1 kontrolního hlášení – obdoba dnešního výpisu z evidence dle § 92a podávaného dodavatelem.

6) přijatých plnění v režimu přenesení daňové povinnosti dle § 92a

Údaje z každého jednotlivého daňového dokladu bude nutno uvést do části B.1 kontrolního hlášení – obdoba dnešního výpisu z evidence dle § 92a podávaného odběratelem.

7) pořízení zboží z jiného členského státu

Údaje o každém jednotlivém pořízení zboží z jiného členského státu (včetně VAT dodavatele) bude nutno uvést do části A.2 kontrolního hlášení.

8) dodání zboží do jiného členského státu

Údaje budou nadále uváděny do souhrnného hlášení, do kontrolního hlášení se uvádět nebudou.

K zákonu o prokazování původu majetku

Vláda 18.5.2015 schválila **návrh zákona o prokazování původu majetku**, kterým by měl být novelizován zákon o daních z příjmů a trestní zákoník. Problematika prokazování původu majetku tedy nebude řešena samostatně navrhovaným zákonem, ale stane se součástí zákona o daních z příjmů – zákon o prokazování původu majetku je tedy novelou zákona o daních z příjmů ve věci prokazování původu majetku.

Obsahem navrhované úpravy je především:

- zavedení zvláštního oprávnění pro správce daně **vyzvat k prokázání původu majetku**. Tuto výzvu však musí správce daně podložit oprávněnými pochybnostmi o rozdílu v nárůstu jmění oproti příjmům, které jsou správci daně známy. Tento rozdíl byl nejprve navrhován ve výši 5 mil. Kč, Ministerstvo financí navrhovalo 10 mil. Kč a vláda rozhodla **o rozdílu ve výši 7 mil. Kč**. Osob, jejichž jměním nedosahuje 7 mil. Kč, by se tedy výzva k prokázání původu majetku neměla vůbec týkat. Osoby s jměním nad 7 mil. Kč se také navrhované úpravy nemusí obávat, pokud jsou schopny doložit, že jejich jmění narostlo z příjmů řádně zdaněných, z příjmů osvobozených od daně (od 1.1.2014 např. dědictví nebo dary v rámci rodiny), z příjmů vyjmutých z předmětu daně (do konce roku 2013 např. dědictví či dary v rámci rodiny) – pochopitelně je však prokázání původu majetku administrativně zatíží. Správce daně nebude posuzovat pouze nárůst jmění, ale i spotřebu – limitní hranice (vládou schválena ve výši 7 mil. Kč) tedy zahrnuje nejen nárůst jmění, ale i spotřebu a jiná vydání.
- zavedení **institutu stanovení daně dle pomůcek zvláštním způsobem** – ten se použije v případě, kdy nebude doložen nárůst majetku a odhadovaná **daň stanovená pomocí těchto pomůcek přesáhne 2 mil. Kč**. Např. v průběhu roku 2016 vzroste jmění fyzické osoby o 11 mil. Kč a fyzická osoba doloží příjmy jen ve výši 1 mil. Kč. Doměřená daň stanovená na základě pomůcek zvláštním způsobem z nedoloženého rozdílu 10 mil. Kč činí 1,5 mil. Kč (15% sazba daně z příjmů fyzických osob, pokud nedojde pro rok 2016 ke změnám ve výši daňových sazeb) a pomůcky zvláštním způsobem nebude možné použít – správce daně tedy bude při doměření daně postupovat standardním způsobem (pomůcky dle daňového řádu + penále dle daňového řádu 20 % doměřené daně). Pokud by však nedoložený rozdíl činil např. 20 mil. Kč, daň doměřená podle zvláštních pomůcek by již přesáhla 2 mil. Kč (z 20 mil. Kč by při sazbě daně z příjmů fyzických osob činila 3 mil. Kč) a tento institut by se uplatnil; navíc by se uplatnilo **zvláštní penále 50 % doměřené daně popř. 100 %**, pokud by příslušná osoba se správcem daně nespolupracovala.
- institut stanovení daně pomocí pomůcek zvláštním způsobem obsahuje pravidlo, že **nedoložený příjem se týká posledního zdaňovacího období**. Protože účinnost zákona je navrhována na 1.1.2016, týkalo by se toto pravidlo (otázkou je pochopitelně jeho ústavnost) doměření daně poprvé za období roku 2016, ale i příjmů dosažených před 1.1.2016 v tzv. neprekludovaných obdobích (tedy v obdobích, za které lze doměřit daň).

Příklad

V roce 2017, po vyměření daně z příjmů fyzických osob za rok 2016, finanční úřad (na základě podloženého podezření) vyzve fyzickou osobu, aby doložila nesoulad mezi nárůstem jmění, spotřebou a jiným vydáním za období let 2014 až 2016, který dle podkladů finančního úřadu přesahuje 7 mil. Kč oproti příjmům, které finanční úřad za uvedené období eviduje. Fyzická osoba tento nesoulad nedoloží a finanční úřad jej vyčíslí na 20 mil. Kč a použije tak stanovení daně podle pomůcek zvláštním způsobem. Jestliže nebude fyzická osoba schopna prokázat (současně) zdroj příjmu a období, kdy byl příjem obdržen, bude nedoložený rozdíl 20 mil. Kč považován za příjem roku 2016 a bude za toto období doměřena daň sazbou daně z příjmů fyzických osob 15 %, tj. 3 mil. Kč. Kromě doměřené daně bude předepsáno penále ve výši 50 % doměřené daně, tj. další 1,5 mil. Kč. Pokud by fyzická osoba neposkytovala součinnost a toto by závažně ztížilo nebo bránilo stanovení daně, bylo by penále dvojnásobné (3 mil. Kč místo 1,5 mil. Kč).

K elektronické evidenci tržeb

Návrh zákona o elektronické evidenci tržeb (EET) vypracovaný Ministerstvem financí čeká po ukončeném připomínkovém řízení na schválení vládou. Byť zákon počítá se zavedením elektronické evidence (u vybraných činností) od 1.1.2016 a s částečnou účinností od 1.10.2015 (oznamovací povinnost, podání žádosti o autentizační údaje apod.), je pravděpodobné, že zákon (bude-li schválen) zavede povinnou elektronickou evidenci s určitým zpožděním - např. od dubna 2016.

Spolu s návrhem zákona o elektronické evidenci tržeb je projednáván také návrh **doprovodného zákona**, který např.:

- zavádí slevu na dani z příjmů fyzických osob 5 tis. Kč pro poplatníka evidujícího tržby
- snižuje sazbu DPH ze současných 21 % na 15 % u stravovacích služeb
- omezuje využití datových schránek pro podání ve věcech DPH.

Na koho se bude povinnost elektronické evidence tržeb vztahovat?

Podle návrhu zákona o EET bude evidenci tržeb podléhat velice **široký okruh tržeb** přijímaných v hotovosti popř. prostřednictvím platební karty, přednabitých karet, stravenek atd.:

- u osob samostatně výdělečně činných jde v podstatě o všechny **příjmy z jejich běžného podnikání** – výjimka je stanovena pro nahodilé příjmy, které jsou považovány za příjmy ze samostatné činnosti (např. příjem z nahodilého prodeje majetku zařazeného do obchodního majetku, inkaso pojistného plnění vztahujícího se k obchodnímu majetku) a dále pro příjmy zdaněné srážkovou daní (autorské honoráře za příspěvky do novin a časopisů apod. do 10 tis. Kč měsíčně). Výjimka je stanovena rovněž pro příjmy, které nejsou předmětem daně (např. u komisioního prodeje nebude předmětem evidence celá tržba, ale jen provize komisionáře – to může být zajímavým obchodním problémem)
- **na jiné příjmy fyzických osob než z podnikání nebude povinná evidence dopadat** – např. jsou tedy vyjmuty z režimu zákona o EET příjmy z pronájmu
- u poplatníka DPPO bude povinná evidence dopadat na všechny příjmy s výjimkou příjmu, který
 1. není předmětem daně z příjmů,
 2. je nahodilý,
 3. podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně,
 4. podléhá dani ze samostatného základu daně nebo
 5. je z jiné činnosti než podnikání.

Podle návrhu zákona o EET mělo mít Ministerstvo financí pravomoc prováděcí vyhláškou stanovit např. výjimky pro činnosti, které by povinné evidenci nepodléhaly. Na základě koaličních jednání by však měly být tyto kompetence převedeny na vládu, která by je upravila **prováděcím nařízením**. Ministerstvo financí navrhlo, aby **byly evidence tržeb zproštěny** (na základě prováděcí vyhlášky resp. prováděcího nařízení) tržby:

- pocházející z prodeje zboží či služeb prostřednictvím samostatného automatu (trvale)
- z provozování veřejných toalet (trvale – je vidět, že návrh přeci jen tvořili lidé a že i oni měli alespoň v této věci někdy naspěch)
- v prvním čtvrtletí 2016 **všechny činnosti** kromě **poskytování ubytovacích a stravovacích služeb** (NACE 55 a 56),
- od druhého čtvrtletí 2016 **všechny činnosti** kromě poskytování ubytovacích a stravovacích služeb (NACE 55 a 56) a dále kromě **velkoobchodu a maloobchodu** (NACE 45.1, 45.3, 45.4, pokud jde o obchod – tj. pokud nejde o opravy nebo údržbu, 46 a 47),
- od třetího čtvrtletí 2016 má být zproštění dále zúženo; za účelem maximálního efektu fázování i evidence tržeb bude provedena analýza rizikovosti jednotlivých subjektů.

Elektronická evidence tržeb je tedy v první fázi chystána pro ubytovací a stravovací služby, v druhé fázi by se rozšířila o velkoobchod a maloobchod a následovat by měly další fáze. Podle návrhu by okruh osob podléhajících EET nebyl upraven přímo zákonem, ale prováděcí vyhláškou (prováděcím nařízením).

Chcete-li se podívat na obrázek, jak by to mělo v praxi vypadat po spuštění druhé fáze, klikněte [zde](#).

Jak bude muset podnikatel postupovat?

Poplatníkovi, na kterého se vztahuje povinnost evidence, vzniknou tyto povinnosti:

- požádat správce daně o autentizační údaje (zaregistrovat se do systému EET)
- pořídit si zařízení pro elektronickou evidenci tržeb (včetně zajištění přístupu na internet) – registrační pokladna tedy přímo nutná nebude, může jít např. o tablet s příslušnou aplikací, přístupem na internet a s možností tisku
- v okamžiku tržby odeslat údaje správci daně o konkrétní tržbě
- vyčkat na obdržení kódu konkrétní transakce
- vydat účtenku s kódem identifikujícím konkrétní transakci

Povinnosti zákazníka

Zákazník bude moci si na základě obdržené účtenky následně ověřit, zda mu nebyla vydána falešná účtenka, tedy zda byla konkrétní platba doopravdy zaevidována v systému EET. Ministerstvo financí původně navrhovalo povinnost zákazníka převzít účtenku – z tohoto požadavku však ministerstvo ustoupilo a z návrhu zákona tuto povinnost vypustilo. Bude tedy na zákazníkovi, zda účtenku bude či nebude požadovat – pokud ji požadovat nebude, zákon tím neporuší.

K souběhu funkcí

O neplatnosti (soukromoprávní) pracovní smlouvy jednatele na činnost spadající do výkonu funkce jednatele toho bylo řečeno již mnoho; přesto je takových smluv v praxi stále značné množství a je nutno řešit veřejnoprávní souvislosti takové smlouvy – např. zda neplatná smlouva může založit účast na důchodovém pojištění.

Nejvyšší správní soud se uvedenou otázkou opět zabýval, a to konkrétně v případě sp.zn. **6 Ads 136/2012**, který NSS ukončil dne **13.5.2015**. Tento případ je důležitý tím, že konečné rozhodnutí bylo vysloveno po rozhodnutí Rozšířeného Senátu v této věci ze dne 9.12.2014. Žalobce se v dané věci domáhal neúčasti na nemocenském resp. důchodovém pojištění u pracovní smlouvy uzavřené s předsedou představenstva družstva, a to právě z důvodu střetu zájmů. NSS věc ukončil tak, že žalobu zamítl, aniž by se neplatností příslušné pracovní smlouvy vůbec zabýval.

Věc je pochopitelně složitá a každý případ je trochu jiný – v daném případě totiž v rozhodné době družstvo i předseda jeho představenstva byly v dobré víře, že obsah pracovní smlouvy se nepřekrývá s výkonem funkce člena představenstva – rozhodnutí lze tedy brát jen jako názor autority Nejvyššího správního soudu podporující závěr, že soukromoprávní neplatnost pracovní smlouvy nelze bez dalšího automaticky přenášet do oblasti veřejného práva. Rozhodnutí však automaticky nelze chápat tak, že by z neplatnosti pracovní smlouvy nebylo možné dovozovat žádné veřejnoprávní dopady (jako např. s uplatněním mzdy z takové pracovní smlouvy do daňových nákladů).

Příjemné květnové dny přejí

Ingrid a Pavel Běhounkovi
19.5.2015
www.behounek.eu